

Jaarverslag 2021

2021 was helaas weer een jaar van corona. We hebben de regio's en zorgboeren er zo goed mogelijk bij ondersteund door steeds de actuele informatie vanuit de overheden te vertalen naar de zorgboerderij. Omgekeerd konden wij de overheid vaak goed voeden met signalen vanuit de zorgboerderijen.

2021 was ook een jaar waarin weer meer regelgeving op ons af kwam, maar daar kunnen we ook steeds beter invloed op uitoefenen. Gelukkig wordt de kracht van zorglandbouw ook door steeds meer overheden gezien. In dit jaaroverzicht geven wij jullie graag een beeld van enkele zaken die de Federatie Landbouw en Zorg heeft opgepakt om de zorg en het werkplezier van onze zorgboeren – samen met onze regionale leden - zo goed mogelijk te ondersteunen.

Belangenbehartiging

De Federatie heeft in 2021 actief ingezet op het overeind houden van de (kleinschalige) zorglandbouw in het steeds dichter wordende woud van wet- en regelgeving. We zijn aangeschoven aan allerlei gesprekstafels van de overheid, zoals op het gebied van de Wet zorg en dwang en de Wet toetreding zorgaanbieders. We hebben hierin de samenwerking gezocht met collega brancheverenigingen in de kleinschalige zorg, maar ook de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland, Actiz en Vilans. Samen hebben we enerzijds belangen behartigd en anderzijds wet- en regelgeving inzichtelijk en toepasbaar gemaakt.

We zijn ook betrokken geraakt bij de Hervormingsagenda Jeugd en we hebben input geleverd die overgenomen is op de toekomstagenda Gehandicaptenzorg.

We hebben een Knelpuntennotitie van de kleinschalige domein overstijgende zorg met draagvlak van 5 brancheverenigingen opgesteld en bij VWS geagendeerd om de dialoog over kleinschalige en domeinoverstijgende zorg aan te zwengelen.

Soms konden wij kleine overwinningen boeken door regels logischer of minder omslachtig te krijgen, maar toch moet er echt meer gebeuren om de lasten – en ook zeker de drempel voor nieuwe zorgboeren- te verlagen. Voor 2022 is de toenemende regeldruk wederom een speerpunt.

Zorgboeren hielpen in 2021 ook mee de zorglandbouw beter in beeld te brengen met cijfers via de enquête bij het jaarverslag. Hoe groot zijn ze, wat voor doelgroepen bedienen ze? Dat gaf goede nieuwe inzichten en het helpt bij de belangenbehartiging. In 2021 is ook een nieuwe monitor van de multifunctionele landbouw gestart waarin de zorglandbouw natuurlijk weer wordt meegenomen. In mei 2022 wordt het rapport hiervan gepubliceerd en hebben we weer mooi actuele cijfers.

Belangrijk, want steeds vaker beseffen wij dat wij echt een significante speler in de zorg zijn, vooral in de wereld van de dagbesteding en kleinschalige zorgvormen.

Relaties

De Federatie Landbouw en Zorg heeft de relatie met het ministerie van VWS verbreed en versterkt: we hebben contacten met de directies van Maatschappelijke ondersteuning, Langdurige zorg en Jeugd. De directeur van directies Jeugd en Maatschappelijke ondersteuning hebben we op een zorgboerderij ontvangen en we hebben toe kunnen lichten waar wij mee bezig zijn en waar onze zorgboeren tegenaan lopen. Dat waren goeie gesprekken die ons voor 2022 nieuwe ingangen hebben opgeleverd. Ook met de VNG, het Zorginstituut, de NZA en verschillende overlegtafels en stuurgroepen zijn werkrelaties ontwikkeld. Wij zijn daar nu direct of indirect vertegenwoordigd.

Naast de relaties met de overheid, zijn er relaties opgebouwd met kennisorganisaties als ZonMW, Universiteit Maastricht, RIVM, Lectoraat Goed Leven met Dementie van Windesheim, Universiteit van Wageningen, SBB en MBO onderwijsinstellingen. Alleen en samen met hen hebben we gewerkt aan onderzoek, een update van het handboek en opleidingen voor zorgboeren, die een plek gaan krijgen in de academie van de zorglandbouw.

Ook internationaal heeft de Federatie bijgedragen aan uitwisselingen: met zorgboeren uit Duitsland, Finland, Zwitserland, Oostenrijk, Japan, Turkije, Duitsland, Italië en Zuid-Korea.

Vanuit onze relatie met Stichting Eleven Flowers en Stichting Fondsenbeheer Landbouw en Zorg hebben we mooie dingen op kunnen pakken: een challenge voor innovatie in de groene zorg, een bijeenkomst op het vlak van Jeugdzorg op de zorgboerderij, de ontwikkeling van de Academie voor de zorglandbouw, een traject rond Groene GGZ op de zorgboerderij, ondersteuning van onderwijs-zorgboerderijen en een nieuwe fase rond de Vriendentuinen... en vooral ook een mooie gedeelde visie rond de ontwikkeling van de zorglandbouw en hoe we daar aan kunnen bijdragen in het nieuwe kwaliteitskader. Ook met Fondsen LTO Noord is een mooi project ontwikkeld over kengetallen en financiële jaarverslagen van zorgboerderijen. Daarnaast heeft Stichting Doen de Federatie ondersteund bij meerdere van de voorgenoemde ontwikkelingen in 2021.

Kwaliteit

2021 was ook echt een jaar waarin we stappen gezet hebben rond kwaliteit. We hebben vanuit de Federatie samen met deelnemers, zorgboeren en andere stakeholders een kwaliteitskader ontwikkeld. Belangrijk in het kwaliteitskader zijn de 3 kenmerken (samen-buiten-gewoon) en de 9 kernwaarden die samen de kracht van de zorglandbouw vormen. Het kwaliteitskader wordt in juni 2022 gelanceerd. Het wordt gezien als een model-kader voor kleinschalige en domein overstijgende zorg en dat biedt kansen voor verdere doorontwikkeling en een stevigere positie in het zorglandschap.

Samen met het Kwaliteitsbureau is de KwApp verbeterd, waarmee het eigen keurmerk nog gebruiksvriendelijker is geworden. Tegelijkertijd is het kwaliteitsbureau meer los komen te staan van de Federatie, belangrijk voor ieders onafhankelijke positie.

De contacten met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) zijn versterkt. De IGJ is ook betrokken bij het kwaliteitskader en er loopt een proef met meta-toezicht. Daarnaast wordt er binnenkort met inspecteurs gebrainstormd over veldnormen voor de zorglandbouw, die passen bij onze unieke kenmerken. Onze manier van werken, toegenomen aandacht voor scholing en intervisie, en kleinschaligheid leiden ertoe dat sommige normen in de branche bij ons goed geborgd kunnen worden, maar dan met minder onnodige administratieve lasten.

Communicatie

In 2020 werd onze inzet rond communicatie erg gewaardeerd en in 2021 hebben wij dat voortgezet, zowel intern als extern. Vooral extern licht er nog wel een uitdaging om eerlijke beeldvorming te behouden na de berichtgeving in 2020 over vermeende winsten in de zorglandbouw, zorgen over dierenwelzijn en professionaliteit. Daar hebben wij dus ook extra aandacht aan geschonken en dit zal in 2022 nog verder opgeschaald worden.

Qua interne communicatie was 2021 weer een druk jaar: 18 Corona nieuwsbrieven, 6 reguliere nieuwsbrieven, 1 Special Wtza en 1 special Kwaliteitskader en natuurlijk onze kerstgroet. Verder is er ook via de regionale organisatie druk uitgewisseld in appgroepen, hoewel dat in 2021 minder intensief was dan in 2020.

Op Facebook plaatsten we gemiddeld wekelijks een berichtje. Op twitter en LinkedIn een handjevol. We hadden eind 2021 circa 384 volgers op Facebook, op Twitter 115 en op de jonge LinkedIn pagina 100. Op de multifunctionele landbouwpagina van LinkedIn 335. Berichten worden regelmatig gedeeld.

Richting de buitenwereld is een externe nieuwsbrief gestuurd aan onze grote database, zijn er persberichten gemaakt en geplaatst in allerlei media. We brachten in 2021 drie persberichten uit: 'Zorgboeren blij met vaccinaties', een artikel over het kwaliteitskader en een artikel over ggz doelgroep naar hrm magazines. Deze waren aanleiding voor artikelen in bijvoorbeeld [Tubantia](#), [BN De Stem](#), Boerderij, [Vee en gewas](#) en [Agraaf](#).

De nieuwe website is verder ingericht, met een Infotheek voor zorgboeren, auditoren en leden/regio's. De website trok in 2021 143.000 bezoekers, met in totaal 195.000 bezoeken. De gemiddelde verblijfsduur is 2 minuten. De meeste bezoekers kwamen voor zorgboerderij zoeken (62.694 bezoeken), gevolgd door de homepage (46.970) en Over ons (19.780). Actueel en Inloggen (interne berichtgeving) hebben beide 15.000 bezoeken gehad. Er is veel belangstelling voor het starten van een zorgboerderij (10.606 bezoeken) en de eigen sites van aangesloten zorgboerderijen (het cms) trok 7.067 bezoeken. De Info voor zorgboeren zorgde voor 4875 bezoeken.

Kennis en scholing

In het kader van 'van controleren naar leren' hebben wij ingezet op meer mogelijkheden voor onze aangesloten zorgboerderijen om zich van informatie te voorzien en te kunnen leren. De Infotheek op de website maakt informatie toegankelijker en overzichtelijker. Daarnaast zijn er webinars aangeboden op het gebied van Wtza en het kwaliteitskader. Het Kwaliteitsbureau ondersteunt bij het werken met de KwApp door webinars over het starten met het kwaliteitssysteem en de jaarverslagen.

Zoals al kort benoemd, zijn we gestart met de ontwikkeling van een academie voor de zorglandbouw. In deze academie wordt het bestaande aanbod van scholing uit het hele land beter ontsloten en worden nieuwe scholingen ontwikkeld en aangeboden.

Ledengroei

We hebben in 2021 een groei van het aantal aangesloten zorgboeren gezien van 860 naar 900. Zorgboerderijen met andere door de Federatie goedgekeurde keurmerken worden nu ook toegelaten, maar maken daar nog maar beperkt gebruik van.

Organisatie

In 2019 is er een communicatiemedewerker aangetrokken en in 2020 een kwaliteitsmedewerker. In oktober 2021 is er een Coördinator Ontwikkeling en Relaties aangesteld. Eind 2021 is er een switch gemaakt naar een ander secretariaat om de leden- en projectadministratie beter te kunnen ondersteunen.

Op het gebied van governance is er veel gebeurd: er zijn nieuwe statuten, een nieuw huishoudelijk reglement, directiestatuut, aansluitovereenkomst en ledenovereenkomst. Er is een betere benutting/inzet van het bestuur door middel van portefeuillehouders en commissies. Tenslotte zijn regionale leden en zorgboeren ook meer betrokken via commissies, klankboard- en expertgroepen. De nieuwe Coördinator Ontwikkeling en Relaties heeft bijgedragen aan meerdere regionale ALV's en zal in 2022 de contacten en samenwerking met de regionale organisaties verder versterken.

